

Lapin kulta saa oman sertifiikaatin – pyrkii erottumaan orjin, myrkyin ja lapsityövoimalla kaivetusta kullasta

Harvinaista kovaa keltaista herkkua tarjolla: Kullankaivajien risteilyn alkajaisiksi Antti Aarnio-Wihurin isommuskokoelma nähtävänä.

LAPIN UUTISET 09.02. 17.42 Päivitetty 17.42

OLLI MIETTUNEN

Suomen mainetta kultamaana kohennetaan myös Lapin kullan sertifiointilla. Laatutodistuksen saanut kaivaja hakee kultansa hyväksyttävien keinoin ja se menee luotetuille sepille taottavaksi.

Olli Miettunen

Purojen ja jokien varsilta Lapin kairoista kaivettava irtokulta saa oman sertifiikaatin. Montun reunalle näkösalille ripustettavan todistuksen saavat viikonloppuna Lapin kullankaivajain liiton (LKL) kultaristeilylle osallistuvat. Risteilyn aluksi on nähtävänä mallin vuoksi harvinaista herkkua, sillä **Antti Aarnio-Wihurin** keräämä isommuskokoelma on esillä.

Lapin kullalla ja sen etsijöillä on nyt juhlavuosi, sillä ensimmäiset kulturalöydöt pohjoisesta tehtiin 150 vuotta sitten. Kultaa löydetään nykyisin huuhtomalla 20-35 kiloa vuosittain.

Lue lisää: Miljardööri Antti Aarnio-Wihuri osti Suomen suurimman kultahipun pitkän tinkimisen jälkeen: ”Hulluhan se on, joka ei neljäsosaa tarjoa” (LK 22.4.2017)

OLLI MIETTUNEN

Irtokultaa löytyy Lapissa vuosittain 20-35 kiloa huuhtomalla.

Liiton edunvalvojana toimiva geologi **Antti Peronius** sanoo, että juhluvoiteen kuuluu risteilyn ja sertifiointin kesäkuussa Saariselällä kaivosseminaari, heinäkuussa jäsenistölle tilaisuus Tankavaaran kultakisojen yhteydessä ja syyskuussa lappilaisen kullan löytöpaikalla tai Ivalojoen Kultalassa löytöpäivän juhla.

Lapista kaivettavan irtokullan sertifiointin takana on Team Deadwood -yhdistys, suomeksi Kelo-Tiimi. Tankavaaran kultakylässä Sodankylässä toimiva yhdistyksen puheenjohtaja **Marko Touru** sanoo, että sertifiointilla Suomi voidaan nostaa kullantuotannon mallimaaksi.

–Maailmalla kultaa tuotetaan kyseenalaisesti laittomilla kaivauksilla, joissa ympäristö saastuu myrkyistä, on epäinhimillisiä työolosuhteita ja lapsityövoimaa, jopa orjuutta.

Tourun mukaan vähän toista vuotta on ollut käynnissä hanke, joka tähtää sertifiointiin. Tarvittavat määrittelyt on tehty ja verkosto on kasassa eli kullan alkutuottajat ja loppukäyttäjät koossa. Suomessa irtokultaa kaivetaan valvotusti ja luvanvaraisesti, eikä kukaan kaivajista käytä mitään myrkyjä – vain vettä. Isot kaivokset eivät ole asiassa mukana.

Kullankaivaja Marko Tourun mukaan ensimmäiset sertifikaatit luovutetaan nyt viikonvaihteen aikana saajilleen.

–Siinä on kaivajia tästä meidän alueelta ja Lemmenjoelta. Mukana on lapiokaivajia ja konekaivajia jonkun verran, Touru esittelee verkostoa.

–Kyllä. Konekaivajakin hyväksytään, kun tuotantomenetelmä sertifioidaan.

Koneella kaivetaan kesän kuluessa ehkä jalkapallokentän kokoinen alue, joka sitten peitetään ja luonto pääsee uusiutumaan. Touru vertaa toimintaa pellon viljelyyn tai metsän hakkuuseen ilman myrkkyyä. Kaivos pistää silmään ehkä 10-15 vuotta mutta luonto valtaa valtauksen takaisin.

–Se on aika lyhyt aika luonnon kiertokulussa kuitenkin. Maa ehkä rehevöityy, mutta siitähän tulee sitten poroille ravintoa.

Ideana Lapissa on, että lapio- ja konekaivajat sitoutuvat noudattamaan yhdessä hyväksytyjä pelisääntöjä ja että kultaa myydään vain hyväksyttävälle ostajille. Laatutodistus tarkoittaa esimerkiksi sitä, että Lapin kultaa kaivetaan ilman myrkkyyä ja koneiden öljytkin ovat biohajoavia.

–Pisti silmään presidentinvaalikampanjan aikana Pekka Haaviston puhe, että Suomi voisi profiloitua kaivosteollisuuden mallimaana. Kullankaivuhan on myös kaivosteollisuutta paitsi että me käsitellään irtokultaa, Touru lisää.

Lakien ja turvallisuus- ja kemikaaliviraston Tukesin asettamien kriteerien lisäksi sertifiointi asettaa kaivajille tavoitteita, joilla viralliset vaatimukset ylitetään. Touru ottaa esimerkiksi valuma-altaat tai öljyt, joita käytetään koneissa ja pumpuissa, ettei niistä vahingon sattuessa tule haittaa ympäristölle.

–Ensi kesänä on tarkoitus aloittaa. Ensimmäinen sertifiointikoulutus on nyt viikonloppuna Lapin kullankaivajien risteilyllä.

Koulutuksen saaneille annetaan oma tunnus, jolla he voivat merkata oman kultansa. Kulta jatkaa matkaa verkoston kautta hyväksytyille jatkojalostajille, jotka takovat niistä vaikkapa koruja. Kultaseppien pitää olla luotettuja, jotta kultaerä pysyy aitona eikä sitä sekoiteta epämääräisiin eriin.

–Korun ostavalle asiakkaalle tulee todistus siitä, mistä kulta on peräisin.

Hankkeen ohjausryhmässä ovat edustettuina yli 4 000 jäsenen Lapin kullankaivajain liitto, kultaseppiä, Tankavaaran kultakylä ja Kelo-yhdistys. Kun työ valmistuu, lähdetään Tourun mukaan hakemaan jotain kansainvälisempää hyväksyntää Lapin kullaan sertifiointille.